СТАНОВИЩЕ

От **доц. д-р Дафина Янорова Костадинова**,
Югозападен университет „Неофит Рилски“,
научно направление
2.1 Филология, Общо и сравнително езикознание (Английски език),
за присъждане на **образователната и научна степен „Доктор“**
по професионално направление **2.1 Филология,**
научна специалност **Германски езици (английски език)**
с кандидат **Барда Хашим Гаши**,
представила дисертационен труд на тема
„Integrating Applied Linguistics Approaches and Modern competences in the ESP courses for students of Agricultural Science and Arts“
(„Интегриране на модели от приложната лингвистика и съвременни умения в програмата на специализирани курсове за студенти в областта на селскостопанските науки и изкуствата“)

Становището е изготвено на основание Заповед N 3-РК-178 от 27.04.2020 г. на Ректора на Нов български университет проф. д-р Пламен Бочков и на решение от заседание на научното жури.

Дисертационният труд заедно с материалите, представени от Барда Гаши, а именно четири статии в международни научни издания, участия в международни научни конференции, както и образователните ѝ степени, семинари, работа в училища и университета „Хаджи Зека“ в Косово, където тя преподава общ английски и английски за специфични цели (ESP), сочат един фокусиран научно-приложен интерес и професионално профилиране в областта на преподаване на английски за специфични цели (ESP).

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Самото заглавие „*Интегриране на модели от приложната лингвистика и съвременни умения в програмата на специализирани курсове за студенти в областта на селскостопанските науки и изкуствата*“ определя многостранността и актуалността на труда и предизвикателството, което авторката сама си поставя. Темата за ESP е актуална в глобален мащаб, поставянето ѝ в рамката на приложната лингвистика и уменията, необходими на съвременните хора в науката, бизнеса, изкуството, индустрията демонстрират значимостта и научната обоснованост на разглеждания проблем, а локализирането ѝ в Косово прави трудът особено

интересен, уникален и значим както за Косово и Балканите, така и в широк научно-приложен план.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

След подробно, обективно и професионално представяне и анализиране на езиковата обстановка и преподаването на английски език в средните и висши училища в Косово, на стр. 24 от дисертационния труд, Гаши заявява, че основната **причина** за изследването е да се анализира настоящата ситуация с курсовете по английски език сред студенти в бакалавърска степен на обучение във Факултета по изкуства и Селскостопанския факултет в университета „Хаджи Зека“ в Косово.

Двете задачи, които докторантката е заложила в изследването, са: да идентифицира нуждите на студентите и езиковите им познания преди да започнат обучението си по английски език и да анализира съдържанието на курса и неговото провеждане. Авторката счита, че подготвителни програми по английски език в бакалавърската степен на обучение се очаква да подобрят уменията по общ английски език, преди обучението по ESP.

Основната цел на изследването е: да се анализира ситуацията на курсовете по ESP и да се разработи програма, която ще бъде полезна едновременно и за студенти и за преподаватели за осъществяване на целите на обучението по ESP (стр. 24).

За да постигне целите и задачите си, докторантката поставя четири основателни въпроса, чиито отговор търси и смело изказва четири хипотези, които са в резултат на нейния професионален опит (стр. 25 - 26).

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд

Глава 3 от дисертационния труд подробно описва методологията на изследването, планирането му, разработване на въпросниците, времето на провеждане на анкетите и т.н. (стр. 74 - 104). През теорията изследването е насочено към практиката, приложени са количествени и качествени методи на изследване – различните въпросници са описани, обработени и анализирани в рамките на провеждащите се курсове по ESP в университета „Хаджи Зека“ в Косово.

Избраната методология напълно съответства на поставените цели и докторантката успешно изпълнява задачите, заложени в труда.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката

Дисертационният труд е оригинален със своя мултидисциплинарен многоаспектен подход с глобален и локален мащаб. Той има няколко

научно-приложни приноса в различни насоки: 1) преглед на появата и развитието на ESP в световен мащаб; 2) описание на състоянието на ESP в Косово; 3) профилиране на студентите в описания университет според техните нужди и очаквания от обучението по ESP; 4) описание и анализ на курса по ESP в университета „Хаджи Зека"; 5) анализ на курса по ESP в три етапа – преди, по време и след курса.

Изследването и резултатите от него са необходими и приложими не само в Косово, от него може да се заимстват идеи за всеки курс по ESP в страни, където такъв тип курсове липсват или са недостатъчно разработени.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани

Четирите публикувани материала в престижни издания, които Гаши прилага към дисертационния си труд и участията ѝ в осем международни научни конференции, които са описани в приложеното CV, са в областта на труда ѝ и засягат темите: ESP, мултилингвизъм, академичен английски език, анализ на нуждите на студентите/обучаемите, учебни програми, базирани на потребностите на студентите/обучаемите, интегриране на подходите на приложната лингвистика и модерните умения в учебните програми по ESP, обучение по ESP чрез проекти и др.

Разработките ѝ са оригинални, тъй като прилагат общи проблеми и теоретични постановки, свързани с приложното езикознание, преподаване на английски език и на ESP в средните и висши училища в Косово. Авторката аргументирано и обективно описва ситуацията в страната и образователните институции, както и нагласите и очакванията на студентите по отношение на обучението им по английски език и ESP, което със сигурност е нов и допълнителен поглед и принос към приложното езикознание и преподаването на ESP.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Може би от авторова скромност, Барда Гаши не е включила цитирания на свои трудове в представените документи, но аз съм сигурна, че такива предстоят.

7. Мнения, препоръки и бележки

Дисертационният труд, представен от докторант Барда Гаши, притежава всички качества на оригинален научен труд, разработен в рамките на добре представена теоретична рамка. Той притежава необходимите количествени и качествени изследвания и анализ. Подходът и заключенията са автентични. Приносите от труда са приложими в различни аспекти на приложното езикознание и преподаването на ESP не само в Косово.

Бих препоръчала редактиране на текста преди неговото публикуване – на места се откриват някои дребни граматически грешки, които са обясними и не пречат на доброто качество на труда. Намирам за ненужно дълъг списъка с абревиатури и тяхното ползване в текста – би могло част от тях да се изписват в текста за удобство на читателя.

Представеният автореферат отговаря съдържателно на дисертационния труд.

8. Заключение

С оглед на изложените до тук факти, описващи и определящи научната стойност, приносни моменти и оригиналност на дисертационния труд на Бардха Гаши, считам, че той напълно отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и като член на научното жури убедено давам своята положителна оценка на труда и гласувам положително да се присъди образователната и научна степен ДОКТОР на Бардха Хашим Гаши.

16 юни 2020 г.

Подпис .....
(доц. д-р Дафина Костадинова)